

No: 1564 – Mahreç İşareti

DEMİRCİ KİRAZI

Tescil Ettiren
DEMİRCİ ZİRAAT ODASI

Bu coğrafi işaret, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu kapsamında 04.07.2021 tarihinden itibaren korunmak üzere 27.03.2024 tarihinde tescil edilmiştir.

Tescil No	: 1564
Tescil Tarihi	: 27.03.2024
Başvuru No	: C2021/000266
Başvuru Tarihi	: 04.07.2021
Coğrafi İşaretin Adı	: Demirci Kirazı
Ürün / Ürün Grubu	: Kiraz / İşlenmiş ve işlenmemiş meyve ve sebzeler ile mantarlar
Coğrafi İşaretin Türü	: Mahreç işareti
Tescil Ettiren	: Demirci Ziraat Odası
Tescil Ettirenin Adresi	: Cumhuriyet Mahallesi Menderes Bulvarı No: 29/3 Demirci MANİSA
Coğrafi Sınır	: Manisa ili Demirci ilçesi
Kullanım Biçimi	: Demirci Kirazı ibaresi ve mahreç işareti amblemi, ürünün kendisi veya ambalajı üzerinde yer alır. Ürünün kendisi veya ambalajı üzerinde kullanılmadığında, Demirci Kirazı ibaresi ve mahreç işareti amblemi, işletmede kolayca görülecek şekilde bulundurulur.

Ürünün Tanımı ve Ayırt Edici Özellikleri:

Demirci Kirazı, Demirci ilçesinde yetişen *Prunus avium* L. türündeki 0900 Ziraat çeşidi kirazdır. 0900 Ziraat çeşidi kiraz, uzun saplı napolyon kirazı olarak bilinir. Anaç olarak kuş kirazı ve idris (mahleb) kullanılır. Demirci Kirazının dikim zamanı aralık-şubat aylarında, hasadı ise 15 Haziran-15 Ağustos aralığındadır.

Demirci Kirazının ağacı, çok kuvvetli ve dik gelişir. Geniş taç oluşturur. Kendine verimsiz olduğundan mutlaka tozlayıcı gerekir. Genellikle Regina, Lambert, Noble, Summit, Sunburst, Bigarreau Gaucher, Octavia, Metron Late, Vişne veya Starks Gold çeşitlerinden en az üç ağaç bahçede tozlayıcı olarak yer alır.

Demirci ilçesinde toprak yapısı, killi ve tınlı özellikte olup su tutma kapasitesi yüksektir. Yıllık yağışlar, %40-50 aralığında kış aylarında görülür. Temmuz ayı boyunca 396,75 saat güneş ışığı vardır. Kasım-nisan aylarının soğuk geçmesi meyvenin soğuklanma ihtiyacının karşılanmasını sağlar. Soğuklama gereksinimi 7,2 °C'nin altında ve 1000 saatten fazladır. Bu koşullar, bitkinin su ihtiyacını karşılar ve çiçeklenme döneminden sonra genellikle sulama yapılmaz.

Demirci Kirazının bazı özelliklerine aşağıda yer verilmektedir.

Tablo 1. Demirci Kirazına ait bazı özellikler

Ağaç özellikleri	Kuvvetli, dik, yarı dik bodur, yarı bodur
Çiçek sapı (mm)	27-32
Taç yaprak boyu (mm)	14,70-17,25
Çanak yaprak boyu (mm)	7,20-8,60
Dişi organ boyu (mm)	10,00-14,00
Erkek organ boyu (mm)	7,00-11,00
Erkek organ sayısı (adet)	30,00-40,00
Çiçek sapı uzunluğu (mm)	20,00-30,00
Yaprak uzunluğu (cm)	12,00-13,50
Yaprak eni (cm)	6,20-6,80
Yaprak sapı uzunluğu (cm)	4,20-4,80
Yaprak alanı (cm ²)	58,00-68,00
Meyve sapı uzunluğu (mm)	45,00-65,00
Meyve sapı eni (mm)	0,75-0,95
Meyve sapı ağırlığı (g)	0,07-0,15
Meyve boyu (mm)	20,00-22,00
Meyve yanak uzunluğu (mm)	21,50-23,00
Meyve karın uzunluğu (mm)	19,00-22,00
Meyve ağırlığı (g)	8,50-11,50
Meyve çekirdek ağırlığı (g)	3,30-3,80
Meyve yapısı	Kalp şeklinde-yuvarlak

Meyve kabuk rengi	Koyu kırmızı-bordo
Meyve büyüklüğü	İri
Meyve sertliği	Sert
Meyve içi	Sert, sulu
Meyve eti rengi	Pembe
Meyve suyu rengi	Pembe
Meyve görünümü	Pürüzsüz, parlak, çatlama görülmez
Meyve kabuğu	İnce, gevrek
Çekirdeğin meyve etine bağlılığı	Yarı bağlı
Suda çözünür kuru madde	15,50-16,70
pH	4,20-4,30
Titre edilebilir asitlik değeri	0,80-1,15
Karbonhidrat (g)	14,80-15,00
Protein (g)	0,80-0,90
Yağ (g)	0,20-0,30
Enerji (kcal/100 g)	75-85

Demirci Kirazı, Demirci ilçesinde uzun bir geçmişe sahiptir. Coğrafi sınırın tarımsal ekonomisinde önemli bir yeri vardır. Bu sebeplerle coğrafi sınır ile ün bağı bulunur.

Üretim Metodu

Demirci Kirazının üretim aşamalarına aşağıda yer verilmektedir.

Çöğür Hazırlama:

Demirci Kirazının üretiminde; kuş kirazı ve idris (mahleb) anacı kullanılır. Bu aşısız anaçlara çöğür adı verilir. Çöğürler için 15 Temmuz - 30 Eylül tarihlerinde toprak hazırlığı yapılır ve genellikle tınlı kumlu veya kumlu tınlı topraklar kullanılır. Toprağa en az 50-60 cm derinlikte krizma yapıp kültüvatör ile 10 cm derinlikte işlenir. Arazi 80 cm genişlik ve 5 m uzunlukta tohum tavalarına ayrılır, 4 kg/m² olacak şekilde iyi yanmış ahır gübresi uygulanır ve toprak bel ile karıştırılır. Yüzey tırmıklanarak düzeltilir. Hazırlanan tohum tavalarına, toprak tavında iken, sıra ya da serpme şeklinde tohum ekilir. Sıralar arasında 30-35 cm ve sıralar üzerinde 15-20 cm aralık bırakılır. Tohumlar sıra çizilerine, tohum kalınlığının 2 katı derinlikte ekilir. Tohumlar çimlenmeye başlayınca yabancı otlar temizlenir. Toprağın durumuna göre 3-4 kez sulama yapılır. Her sulamadan sonra tohum tavaları çapalanır. Tohum tavalarında, gerekli olduğu durumda zirai mücadele uygulamaları yapılır.

Tohum tavalarında yetiştirilen anaçlar, eylül-ekim aylarında sökülerek çap ve uzunluklarına göre sınıflandırılarak hendeklere alınır. Anaç gövde çapı 1,5-2 cm aralığındadır. Hendeklere alınan çöğürlerin üzeri kum ile doldurulup toprak ile kapatılır. Dikim zamanı hendekler açılarak anaçlar çıkarılır ve aşı parseline dikilir.

Anaçların Aşılınması:

Anaçlar bekletildikleri alanda kalem aşısı ile aşılır ve aşılama temmuz-eylül aylarında yapılır. Aşı yapılmadan 1-1,5 ay önce anacın boğaz kısmından ve gövdesinin alt kısmından çıkan ve uzunluğu 1 m'yi geçen sürgünler bahçe makası ile kesilir. Aşılamadan 2-3 gün önce parselde sulama yapılarak anacın kolay kabuk vermesi sağlanır. Aşı çakısı ile anaç 50-70 cm yükseklikte yatay şekilde kesilir. Anacın üst kısmındaki yatay yüzeyin tam ortasından 4-5 cm uzunluğunda dikey olarak kesilir. Bu kesiğe, Demirci Kirazının ağacından alınan kalem yerleştirilip gövdeye bağlanarak aşılama tamamlanır. Demirci Kirazının ağacından alınan kalemin uzunluğu 10-15 cm olup yüzeyinde 3-4 adet göz bulunur.

Bahçe Tesisi:

Bahçe tesisi için şiddetli rüzgârlara açık olmayan, meyilli ve yamaç yerler tercih edilir. Toprak derinliği en az 2 m olmalıdır. Toprak analizi yaptırılarak organik madde miktarı %2,5 değerinden düşük ise bahçeye doğal gübre (yanmış gübre) takviyesi yapılır. Toprak, dikimden en az 1-2 ay önce sürülür ve bahçe tesviye edilir. Drenaj zorunluluğu olan yerlerde drenaj hendekleri açılır. Dikim yerleri işaretlenir.

Demirci Kirazının ağacı kendine verimsiz olduğundan mutlaka tozlayıcı gerekir. Genellikle Regina, Lambert, Noble, Summit, Sunburst, Bigarreau Gaucher, Octavia, Metron Late, Vişne veya Starks Gold çeşitlerinden en az üç ağaç bahçede tozlayıcı olarak yer alır.

Fidan Dikimi:

Fidan dikimleri aralık-şubat aylarında yapılır. Dikimde sıra arası ve sıra üzeri mesafeler en az 6 m'dir. Dikilecek fideler en az 1 yaşında olmalıdır. Dikim tahtası kullanılarak aşı noktasının dikim tahtasının üzerine gelmesine dikkat edilir ve dikimden önce kök temizliği yapılır. Kök temizliği fidenin kökünün uç kısımlarının traşlanması ile gerçekleştirilir. 50x50 cm boyutlarında açılan çukurlara fideler yerleştirilir ve çukurlar, 1/1 oranında gübre karıştırılmış toprak ile doldurulup kapatılır. Çukurların üzerine hafifçe bastırılarak cansuyu verilir.

Sulama:

Demirci Kirazında damlama sulama yöntemi uygulanır. Sulamaya, ağacın çiçek oluşumu dönemi olan nisan ayında başlanır ve hasat zamanına kadar 3-4 kez tekrarlanır.

İlaçlama:

Olası hastalıklara karşı kültürel, biyoteknik ve entegre mücadele yapılabilir.

Gübreleme:

Demirci Kirazında, 3 yılda bir dekar başına 2-3 ton yanmış gübre kullanılır ve gübre, kullanılmadan 1 yıl önce arazinin boş bir alanına serilip toprağın üzerinde bekletilir.

Budama:

Demirci Kirazının fidan dikildiği zaman 1 m boyundadır. Dikim yapıldıktan hemen sonra fidenin tepesi 70-80 cm'den kesilir. İlk 3 sene boyunca budama yapılmayan ağaç, 3 yıldan sonrası ortadan 1 adet lider dal ve dışa doğru açılan 3 dal bırakılacak şekilde budanır. İlk 7 yıl lider olarak bırakılan sürgünün ucu kesilmez. 5 veya 7 yıldan sonra ağaç şeklini alacağından dolayı ortada bırakılan lider dal kesilir. Ağacın içine ve yanlara süren dallar budama zamanında düzenli olarak kesilir. Dalların büyüme şekline göre içe doğru giden dallar kesilir dışa doğru giden dallar bırakılır. Demirci Kirazının budama zamanı aralık ve şubat ayları arasındadır.

Destekleme:

Kırılma tehlikesi olan dallar, herekle veya kalın urganla desteklenir.

Yabancı Otlar Mücadele:

Yabancı ot ile mücadele için her yıl düzenli olarak ağaç araları çapalanır ve traktör ile sürüm yapılır.

Hasat:

Demirci Kirazının hasadı, bayrak kırmızısı rengini aldığı anda ve sapı koyu yeşil olduğunda 15 Haziran-15 Ağustos tarihlerinde yapılır.

Hasat işlemi; meyve demetinin sap dibinden tutulup bükülmesi ve yukarı doğru itilerek koparılması suretiyle gerçekleştirilir. Kiraz sapıyla birlikte ve sapına zarar vermeden koparılır. Sapın ortasından tutulmaz ve çekilerek koparılmaya çalışılmaz. Meyvenin koparıldığı yerde bir sonraki yılın meyve gözleri de bulunduğu için, meyve gözü kopmamasına özen gösterilmelidir.

Depolama:

Hasat edilen kirazlar ölçülerine göre boylanır ve pazar isteklerine göre gıda ile temasa uygun şekilde ambalajlanırlar. Kirazların havalanmasına müsait olan 6 veya 12 kg'lık kasalara konulur. Kasalama işleminden sonra 2-4 °C'de soğutma işlemi yapılarak satış için hazır hale getirilir.

Muhafaza ve Nakliye:

Demirci Kirazı; 0 °C'de %90-95 oransal neme sahip ortamlarda en fazla 10 gün muhafaza edilir. Nakliye işlemi de aynı koşullara sahip araçlarla yapılır.

Coğrafi Sınır İçerisinde Gerçekleşmesi Gereken Üretim, İşleme ve Diğer İşlemler:

Demirci Kirazı, Demirci ilçesinde uzun bir geçmişe sahiptir. Coğrafi sınırın tarım ekonomisinde önemli bir yeri vardır. Bu sebeple coğrafi sınır ile ün bağı bulunan Demirci Kirazının anaç temini dışındaki tüm üretim aşamaları coğrafi sınırdaki gerçekleştirmektedir.

Denetleme:

Denetimler; Demirci Ziraat Odasının koordinasyonunda ve Demirci Ticaret ve Sanayi Odası, Demirci İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü ile Demirci Ziraat Odasından ürün konusunda uzman birer kişinin katılımıyla üç kişiden oluşan denetim mercii tarafından, düzenli olarak yılda iki defa, gerekli görülen hallerde ve şikâyet üzerine ise her zaman gerçekleştirilir.

Denetim mercii tarafından; üretimde kullanılan kiraz çeşidi, anaç ve tozlayıcıların uygunluğu; üretim metoduna uygunluk; hasat edilen Demirci Kirazının renginin uygunluğu ve Demirci Kirazı ibaresi ile mahreç işareti ambleminin kullanımının uygunluğu denetlenir.

Denetim mercii, kamu kuruluşlarından veya özel kuruluşlardan veya bunlarda görevli uzman gerçek veya tüzel kişilerden denetimin gerçekleştirilmesi sırasında faydalanabilir veya hizmet satın alabilir. Tescil ettiren, hakların korunmasında hukuki süreçleri yürütür.